

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petit sor egyszer 20 fl.
 minden következőnél 16 fillér.

Nyilttár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 332

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, augusztus 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- A nagyenyedi beszámoló.
- Renoválják az aradi színházat.
- A grófi ispán leánya.
- Magyar játékbárlang New-Yorkban.
- Az átiratott örökség.
- Aradi ügyvéd Afrikában.
- Meglepetések az aradi sorozáson.
- Pesti pletyka.
- Támadás katonai örök ellen.
- A csodalény és a rendőrkapitány.
- Közgyűlés — beszédek nélkül.
- A nagy Róza és a román tisztek.
- Tarkaságok.

Botrány készül

Nagyenyeden.

Budapest, augusztus 14.

(Politikai munkatársunktól.) Idefönt Budapesten, az ugynevezett „beavatott körökben“ már napok óta tudják, hogy Lukács László nagyenyedi beszámoló beszéde, amelyet holnap mond el, huszonnégy órára izzó hangulatot teremt ebbe a nagy erdélyi városba. Ezt idefönt hamarabb tudták, mint odalent Nagyenyeden. Mert hiszen nem a nagyenyedi polgárok egyrésze tiltakozik a miniszterelnök beszámoló beszéde ellen, nem a nagyenyedi függetlenségi polgárok „láznak föl“ Lukács László megjelenése miatt, hanem a függetlenségi párt és vele együtt a szociáldemokrata párt központi vezetősége adja ki az utasításokat arra: mikor jön el az ideje a spontán megnyilatkozó fölháborodásnak. A nagyenyedi polgárok békés nyugalomban szemlélik a poli-

tika cirkuszi mutatványait és egyáltalán nincs kedvük beleavatkozni a hatalom bírásért folyó tülekedésbe. Ámde nem az történik Nagyenyeden, amit a nagyenyedi polgárok akarnak. Az ő nyugalomuk nem teremne babért a koalíciós politika vezetőinek. Szükség van tehát arra, hogy a miniszterelnöknek saját kerületében való megjelenését botrányokkal tegyék emlékezetessé. Vagy esetleg lehetetlenné tegyék ott a szereplését. Ez rájuk vall. Hiszen ők egész nyáron azt hirdették, hogy a munkapárti képviselők nem mernek megjelenni a kerületeikben. És most, amikor megmutatja egyik-másik politikus, hogy szükségét érzi a választóival való érintkezésnek, most egyszerre megakarják akadályozni ebben — Budapestről.

Vörösek és vörös-fehér-zöldek egymásba karolva robognak Nagyenyed felé. Nem azért, mintha kíváncsiak volnának rá, hogy mit mond Lukács László. Nekik nem fontos, hogyan akarja a kormány megteremteni az egész ország által rég óhajtott békét. Nekik nem kell béke. A makacs gyerek jól ismert játékát üzik. Sirni, sirni. Szép szó ott nem használ, a bömbölő gyerek nem hallgat még ha kincseket ígérnek is neki. Hintaló kell neki, amelyre ráülhet. Igen, ez az: itt is olyasmit kívánnak, amibe bele lehet ülni. Bársonyszék, államtitkári pozíció, főispánság, vicinális concessió, trafik stb.

— Most már okosabban kormányoznánk — mondta Deésy Zoltán a bukott koalíció államtitkára Pápán néhány héttel

ezelőtt. A multban nem tudunk kormányozni, nem értettünk hozzá. Ha most oda-jutunk, majd megmutatjuk, hogyan kell az ország dolgát elintézni.

Leplezellen vágyakozással, gyermekeken őszinte naivitással mondta ezt az államtitkár ur. De ebből mindenki megértheti: mi miatt lobog a hazafiak tüzes haragja. Hinta lovak kellene. Csak még egyszer. Most megmutatják, hogy nem esnek le róla. Ezért kell botrányba fullasztani Lukács László beszámoló beszédét, amelyben a béke lehetőségét kínálja föl. A miniszterelnök arról fog legtöbbet beszélni, ami állítólag legjobban érdekli a koalíció pártjait: a választójog.

A miniszterelnökhöz igen közel álló körökben tudják, hogy a választóreform törvénytervezete majdnem teljesen kész és eme beavatottak szerint Lukács László holnap beszédében leplezetlenül nyilatkozik az őszi politikai harcok tengelyül szolgáló reformról.

A tervezet sok tekintetben liberálisabb, mint az, amelyet június elején a miniszterelnök, mint a békés kibontakozás bázisát, a Justh-pártnak átnyújtott. Az abban foglalt korlátozások egynémelyikét most elejtette a kormány és ez által lényeges közeledés mutatkozik az ellenzék álláspontjához. Mint ismeretes, a júniusi tervben a szavazattal felruházandók életkora a 30-ik évben volt megállapítva. Ezt a korhatárt most hajlandó a miniszterelnök leszállítani. A többször említett terv szerint választójoggal bírt volna az, aki saját lakás-

Lókötés.

Irta: Móricz Pál.

Dely Mátyásnak, a hortobágyi állatorvosnak, az apró fekete erdélyi fajlovak voltak kedves lovai. Ezekből a szívós, okos, csinos lovacskákból tíz-tizenkét darab bogárkát rendszeren istápolgatott Dely. Még akkor bőven termett széna a kövér Hortobágyon. A virágszagu legelőn jól elégedtek az állatorvos lovai is. Dely Mátyás este kiadta a parancsot és korán hajnalra a legelőről mindig friss felváltás lovakat hajtott hám alá a csikós.

Az 1862-ik esztendő tavaszán, a gulyabeállítás idején az egyik távoli gulyástanyáról késő éjszaka érkezett a pusztai orvoslakáshoz Dely. Esti tíz óra után járt az idő. Gyönyörűen sütött a holdvilág. Még talán a halottak is megmozdultak a kunhalmok alatt. A tavaszi illattól mámoros bogarak zümmögtek, a csikós, Isten tudja, hol, merre legeltetett már ekkor a tanyabeli lovakkal. Pedig Dely állatorvosnak ismét korán kellett indulni... Gyönyörű tisztán, féhéren sütött a hold, s mikor a kocsis kifogta a lovakat, Dely szólt az Andrásnak:

— Fiam, most csak csapd ki a bogárkákat. Csengőt is köss a nyakukba, hogy korán hajnalban rájuk találhassunk.

Alig mutatkozott fel a hajnalcsillag, a friss hajnali szélel együtt felneszelt Dely. — Hé, András... A lóért!

— Hallottam, uram, — a legény ásitozva lódult neki a pusztának, amerrefelé a lovakat kicsapta. Telt, mult az idő s egyszer ahol jött

a legény. Egyedül baktatott vissza. Zavardottan jelentette:

- Orvos ur, kérem...
- No, mi a bajod, he...
- Nem hallom a csengők szavát
- Ejnye, — Dely Mátyás is iziben talpraugrott, elindult az András kocsisal a csengőket halgatni. Csöndes tavaszi hajnalon még a fűszál zizezése is meghallszik. Dely orvos csengői meg épen nevezetesek voltak zenészsavokról. Az állatorvos negyedmértföldnyiről is felismerte kedves hangjukat. Most azonban ketten is hiába fülelték. — Nincs, hát nincs! — Dely Mátyás lemondólag csapott a kezével, no, András! elreptették, a két kis bogárt...

— Persze, a korai menetel is elmaradt. Megvárták a csikóst, mikor napkeltekor itatáshoz behajtja a tanyabeli lovakat.

— Ugy vélekszem, hogy ez a mi csengőnk, — a bekötött szűrűjéből két csengőt húzott elő a csikós.

— Hol találtad, he?

— A gyepe volt letéve.

Némileg felvidult a Dely arca:

— Ördög teremtetta, akkor mégis becsületes gazemberek voltak azok. Amire szükségük nem volt, nem vitték el. Így tán majd a két bogárka is hazakerül?

Ámde multak a napok, már egy egész hét eltelt, hír sem érkezett a bogárlóokról. — Orvos Dely Mátyás végre is az egyik olyanfajta becsületes vendégbarát csikóst kereste fel, kinek a tanyáján a betyárok és más egyéb lócsiszárok sűrűn forgolódnak.

— Gazsi fiam, hiszen te...

— Igenis tudom! Hallottam már a kár-
 eset felől, — azonban a csikóst a továbblakról
 hiába puhatolta Dely, Gazsi csikós kitérőleg
 felelgetett vissza.

— Jól van no, legalább azt mond meg,
 merre lehet Sós Pista?

— Hisz ha én azt tudnám, orvos ur, —
 hümmögte Gazsi, — node utána nézek.

Ez a Sós Pista híres gavallér betyár volt. Kényes volt a nevére és becstületére. A kapabetyárok bujtak előle. A Hortobágyon, a Nyíren, Hajduságon, Kunságon, Tiszamentén és fel a borsodi Bükkig ösmerték Sós Pistát, a daliás betyárt, aki véletlenül még aznap éjszaka előkerült, amely napon Dely Mátyás Gazsi csikósnál tudakolta. Dely, szokása szerint, ekkor is a tanyaház előtti gyepe hevert és a kitűnő hangvezető földön már messziről felismerte egy magános hátuló dobogását. Mindjárt Sós Pistára gondolt és tényleg Sós Pista szállott le a nyereg föl:

— Dicsértessék...

— Mindörökké...

— Hé, András, — a betyár kiállítására a kocsis elvezette a lovat. Az állatorvos és a betyár ketten maradtak. Sós Pista kezdte: Gazsi felől jövök! Már tudom, hogy a Mátyás bátyám két lovát ellopták valamiféle csavargó gazemberek.

— El biz' azokat, már a kilencedik napja.

— Sohse törje magát, miattok bátyám. Ha még a földhátán vannak, vagy Magyarországból ki nem vitték őket, meg kell azoknak kerülni. Ha pedig kivitték, busásan megtérül a bogárok ára. Ezt én mondom, Sós Pista!

sal, vagy háztartással bírt. A cenzusnak ezt a fokot szintén enyhíteni fogja az ősszel benyújtandó javaslat és ez által néhány százezer polgárnak ad jogokat. A miniszterelnök igen behatóan foglalkozik holnap beszámolójának keretében ezzel a két, a liberális felfogás szempontjából nagyjelentőségű változtatással, mert az a meggyőződése, hogy sikerül bebizonyítani, hogy eme koncessziók által a kormány komoly alapot akar teremteni a békés megegyezésre és nem rajta fog mulni, ha eme lényeges kérdésekben tanusított konciliáns magatartás ellenére is elutasító magatartást tanusít az ellenzék és ahelyett, hogy lényegre nézve elért haladást értékesítene, olyan körülményekben iparkodik frontot csinálni, amelyek a reform megvalósításának késleltetésével járhatnak.

Az ellenzék és kormány között még az említett két nagy kérdés elintézése után is lesznek elvi ellentétek a választói reform terén. Ezt a miniszterelnök igen jól tudja és nem is akar kitérni eme differenciák tárgyalása elől. Ezt is megfogja mondani Nagyenyeden, de jelezni fogja egyúttal azt is, hogy mely téren lehetséges a találkozás. Az ellentét a titkos szavazás mértéke. A kormány nem hive a feltétlen titkosvágnak és nem is halandó a titkos szavazást megvalósítani oly arányokban, mint azt az ellenzéknek ugynevezett radikális árnyalata akarja. Azt a miniszterelnök is elismeri, hogy a választások tisztaságának fokozására alkalmas a titkos választás és az a meggyőződése, hogy eme nagy cél érdekében küzd érte az ellenzék. De másrészt ki merné tagadni, hogy az ország igen sok választó kerületében, különösen ott, ahol a tömegek politikai iskolázottsága és műveltsége igen alacsony fokon áll, a választók igen nagy tömege kikerülne az intelligencia vezetése alól a titkos választás következtében. Az intelligencia elvesztené azt a befolyását is, amely legkorrektebb módon érvényesül és amelynek érvényesülését maga az ellenzék

is kívánatosnak tartja. Ez annál megfontolandóbb, mert a titkos választás létesítése már maga is a választójog igen nagy kiterjesztésével járna. Ezt a kettős ugrást a sötétbe nem akarja a kormány megtenni, ellenben hajlandó arra, hogy a választó reformnak az ellenzék által tulajdonképpen fikszírozott célját, a választások tisztaságának biztosítását, más eszközökkel biztosítsa a lehetőség legszélsőbb határáig. Ebben a tekintetben a legszigorubb intézkedések megtételét helyezi kilátásba a miniszterelnök és azt hiszi, hogy a multban mindkét részen előfordult visszaélések kiirtása sikerülni fog. Ott, ahol a titkos szavazás ellen az említett okokból nem merülnek fel kétségek, a kormány is készségesen megvalósítja. Ha a kormány által tervezett intézkedések még sem biztosítanák a választás tisztaságát kellőképpen, az országgyűlésnek módjában lesz, hogy később esetleg a titkos szavazás elvét általánosítsa.

A nagyenyedi beszámoló.

— Egy napos általános sztrájk. —

Távirati tudósítás.

Nagyenyed, augusztus 14.

A politikai életnek, mely heteken át nyári szundikálásba merült, holnap nagy napja lesz. Lukács László miniszterelnök holnap mondja el beszámolóját Nagyenyeden, ahová hi einek nagy taborától kísérve utazik le, hogy tájékoztassa választóit s egyben az egész országot a kormány és a többség felfogásáról, szándékairól és terveiről. Érthető, ha a közvélemény pártkülönbség nélkül nagy érdeklődéssel várja a kormány fejének nyilatkozatait, mert maholnap vége lesz a nyárnak s a nyár multával új fordulóba lép majd a parlament élete is. A nagy kérdések és feladatok egész sokasága sötétlik a politikai szemhatáron s az ország nyugalma, a nemzet belső békéje függ attól, milyen elhatározással néz a kormány és pártja a gyümölcstermő szép ősz elebe.

Hetek teltek el azóta, hogy roppant izgalmak, végsőkig felcsigázott szenvedelmek között lezajlott

a politika porondján az a mérkőzés, mely végül is érvényt szerzett a parlamenti többség akaratának, s tető alá juttatta az évek óta vajudó katonai reformot. E mérkőzés után a legyőzött kisebbségi pártok szívükben az elkeseredés s a bosszúvágy indulatával hagyták oda a harcteret.

Mindezeket az érzéseket próbálták aztán szétplántálni az országban is s fenyegetések felhívival tették terhessé az eget jóelőre az ősszel egybeülő parlament fölött. A többség, mint a hogy a győzőhöz illik, ereje tudatában nyugodtan ment nyári pihenőre, készen arra, hogy sikereinek biztosítása mellett békejobbot nyújtson a legyőzötteknek, de készen arra is, hogy az új támadásokkal szemben is megvédelmezze pozícióját.

Az ératás igazi nemzeti munkája közben az ellenséges felek régi magyar szokás szerint hallgatagon fegyverszünetet kötöttek, csak itt ott hangzott föl egy-egy portyázó politikus szava, hogy tulkiáltsa a kaszapengést s csak a vezérek gyürköztek ingujjra, hogy tollal folytassák a kánikula alatt is a harcot a nagy kérdéssel: kinek van igaza? De most, napok óta már, szinte teljes szélesönd van, s a szemben álló táborok így várják feszült figyelemben az enyedi beszámolót.

Az elutazás

Lukács László miniszterelnök ma este utazott el Nagyenyedre, hogy beszámolóját elmondja választói előtt. A miniszterelnököt utjára az országos nemzeti munkapártnak 104 képviselő tagja, számos kültagja és több főispán kísérte el.

A munkapárt körhelyiségében a kora esti órákban már nagy élénkség uralkodott. Itt gyülekeztek a képviselők, hogy innen induljanak testületileg a keleti pályaudvarra. A körhelyiségbe hét óra után érkezett meg Lukács László, akit a jelenlevők lelkes éljenzéssel fogadtak. A képviselők egy része a 9 óra 45 perckor, a másik része pedig és ezzel ment a miniszterelnök is, a tiz perccel később induló vonattal utazott el. Utközben meg számos képviselő fog csatlakozni a miniszterelnök vonatához. Marosvásárhelyről az ottani munkapárt negyven tagja vesz részt küldöttségileg a beszámolón Haller János gróf főispán és Bernády György vezérlete alatt. A küldöttség Székelykocsárdon csatlakozik a miniszterelnök vonatához.

Általános sztrájk.

Ellenzéki forrásból jelentik Nagyenyedről: Miniszterelnöki beszámolóra készül a város, mihez képest csendőrök, katonák, detektívek cirkálnak minden utcán. Budapesttől Nagyenyedig a vasuti sineken merényletet szimatolnak, a városban izgalmak tüzelik az emberek véréit. A függetlenségi polgárok és a szocialisták mindent elkövettek, hogy Lukács László beszámolója ne menjen simán és a kormányelnök elől „ne sikasszák el” Nagyenyed igazi közvéleményét. A hetek óta tartó agitációnak az az eredménye, hogy a függetlenségi és a szocialisták a legnagyobb ellenállásra határozták magukat. A szocialdemokrata párt kimondta, hogy holnap reggel hat órától péntek reggelig tartó általános sztrájkot proklamál.

Erre a határozatra a rendőrség is a legszélsőbbkörű intézkedésekkel felelt. Százhusz csendőrt összpontosítottak Nagyenyeden, tiz detektívet kértek, négyet Budapestről, hatot a határrendőrségről. Nagyenyeden csak a 23. gyalogezred egy zászlóalja állomásozik. Ezt a katonaságot kevesli a munkapárt és holnapra két más zászlóaljat is kivezényelnek a beszámolóra. A pályaudvartól a megyeházaig kettős sorokban állnak föl a katonák. De egyéb óvintézkedések is történtek. Budapesttől Nagyenyedig a vonatokra csendőrök és fehérszalagos katonák vigyáznak, a vasutvonal

— Isten hozott, ecsém, — kezét fogtak s bementek az orvosi lakásba.

— Mátyás bátyám, éhes vagyok, — szólott a betyár.

— Mit eszel fiam?

— Éjfél után vagyunk, péntek is van, hát jó lesz egy csupor édestej...

— Jól van ecsém... Ma süttöttek. — Van jó puha kenyérünk is.

— Hál' Isten! Legalább kitünő vacsorám, ebédem, meg früstököm lesz.

— Hogy-hogy fiam, Pista?

— Tegnap nagyon szorult a kapeám. — Szoritottak azok a borsodi csendlegények és ha erre a polgári lóra nem akadok, azóta kézrekerítettek volna, azonban egy párnak megadtam volna az utolsó vacsorát. Noda, jobb így. Itt vagyok én is. Az a két, vagy esetleg három szegény ember is megmaradt a családjának. Ilyen az én életem, Mátyás bátyám, — sóhajtott a betyár.

— Hat meddig tart ez így fiam?

— Azt én nem mondhatom meg. — Ha kézrekerítenek: a tömlőcig, vagy pedig véletlen halálomig, mert én vissza nem térhetek.

— Van-e pénzed?

— Van anyyi, amennyi szükséges. Nem tartozom senkinek.

Jóizü vacsorája végeztével kórapattant s Nádudvar felé vette útját a betyár. Jó, hogy sietette. Másnap reggel már a hortobágyi puszta keresték a pandurok.

Ismét eltelt egy hét, még mindig nem kerültek elő a bogárlók. Dely Mátyás tizednapra a Sós Pista látogatása után, mert hogy szombat este volt és vasárnapi pihenő következett, fedél alatt, ágyban aludt. Rövid álmú ember volt a

hortobágyi állatorvos, — már hajnalban korán felébredt és a tanyaudvaron körülnézni kiment.

Az óltól valami szöszmőzölő új ütötte meg a fülét. A sötét ólba sietett, a hangról fölismerete, hogy a jászolnál lovag rágicsálnak.

— He, Andris, — nagyot kurjantott az orvos, gyujtsál méceset. Miféle lovak ezek itt? — Közben Dely Mátyás maga is gyufát rántott és mindjárt megösmerte a két bogár lovát. A mécsvilágnál még inkább szemrevette a lovakat. Még meg is vasalták a lovacskákat. Sörényüket, farkukat is urimód lenyirták. Hasuk is megkarcsult, ám ezért nem soványodtak le. Bogárlók husz napig tévelyegtek az idegenben.

Andris kocsis a nyakukba borult. Csókolta, ölelgette a vidáman tortyogó, nyihogó lovakat.

— Ejnye, kesely, bogár! Be ki vagytok kefélve. Ugyan, miféle urigyerek örülhetnétek? Tessék már nézni, tekiutetes uram. — András közben megtapogatta a kesely hátát, — ez meg háti paripa is volt...

Harmadik nap délután vendége érkezett Dely Mátyásnak, Sós Pista gyalogosan kereste fel a hortobágyi állatorvost. Nevetett a betyár.

— No, Mátyás bátyám, ugy-e haza hozták a bogárlókat?

— Haza ám! De hol a fenébe lehettek ezek?

— Azok igen jó gazdát szolgáltak, úgy kellett visszalopni őket.

— Hejnye, — a hortobágyi orvos megcsóválta a fejét.

A betyár nevetve folytatta:

— Két pismegyeyi urfi vásárolta meg a bogárlókat. Tudom, most sirva átkozzák azt, aki elkötötte őket...

vágányát pedig mérnökök vizsgálták át, mert állítólag vasuti merénylettől tartanak.

A városba érkező idegeneket ellenőrzik és igazoltatják. A függetlenségi párt elnökének, Fogarassy Albert nyugalmazott kollégiumi rektornak és a párt titkárának, Farnos Dezső tanárnak a házat detektívek őrzik. Holnap reggelre nagy népgyűlést tervezett a függetlenségi párt, a gyűlés a városház közgyűlési termében lett volna és Vertán Endre képviselő is lejtött volna, de a népgyűlést a rendőrség betiltotta. Erre a párt elhatározta, hogy holnap reggel kilenc órakor pártgyűlést tart a saját helyiségében s onnan tömegesen vonul a beszámolóra.

Lukács Lászlónak tehát igazán nagyszámu hallgatóságra lehet kilátása. De az obligát deputációk jórészt elmaradnak. Az iparoskörök nem tisztelegnek. Megtagadták a tisztelegést a gyulafehérvári egyházmegye területének katolikus és román papjai, és a kollégiumi tanárok. A szomszédos megyékből a jegyzők, tanítók, községi bírók tisztelegnek.

Az utcákon plakátröngyök pirosanak: a rendőrök karddal levakarták a szociáldemokrata párt tegnapi kiragasztott plakátjait, mely éles szóval szenvedélyes hangon tiltakozik Lukács ünneplése ellen. A plakát azzal végzi, hogy apáink 48-ban kiegyenesített kaszákkal harcoltak a haza ellenségei ellen, az árulókat a legközelebbi fára akasztottuk; a parlamenti erőszak elkövetőinek is meg kell adni a méltó választ. Ezt üzenik Pestről a nagyenyedi népnek azok, akik jó kényelmes lakásokból nézik a marakodást.

Székely Ferenc igazságügyminiszter ma délután félkilenckor Nagyenyedre érkezett. A pályaudvaron Szász József főispán üdvözölte a minisztert, aki egyenesen a fegyház megtekintésére hajtattott. Délben bankett volt a tiszteletére. A független polgárság ennek és a holnapi bankettnek a meghívóit visszakülde.

Holnapra izgalmas események várhatók, mert a főispán karhatalommal akarja megakadályozni, hogy a beszámolón függetlenségi polgárok és szocialisták résztvehessenek.

SPORT.

+ Sporttelep a Ferenc József városrészen. Az Aradi Torna Egylet tavaszkor kezdett sportpályájának létesítéséhez, amely tudvalevőleg az Óvartér legszebb helyén épül. A sporttelep oly nagyarányú lesz és a tervezésénél annyira tekintettel voltak a testezés modern követelményeire, hogy maga a sportpálya csak október hónapra fog elkészülni, de akkor is csak részben, mert a tribünt jövő tavasszal állítják fel, a tornacsarnok pedig csak télire nyer betetőzést. Szeptember hónap végével azonban elkészül a football-pálya és ezzel mozgalmas és lüktető sportélet kezdődik az Óvár-téren. Az Aradi Torna Egylet széleskörű működést fog kifejteni és kultiválni fogja az összes szabadterei sportokat. Kiváló gondtal fejleszti az egylet legifjabb programját; a tornát és már a pálya ünnepélyes megnyitását egybefoglalják egy országos tornaversennyel. A város azzal a kikötéssel adta a pályát az ATE-nek, ha az a kérdéses telken tornacsarnokot is létesít. Az ATE. impozáns kivitelű tornacsarnokot fog építeni, amelyet a legmodernebb módon felszerel. Azzal a gondolattal is foglalkozik az ATE. vezetősége, hogy a football-pályát a téli szezonra *jégpályának* alakítsa át. Ebben az esetben a tornacsarnokot úgy akarják berendezni, hogy abban a korcsolyázók részére is kényelmes öltözők is elhelyezhetők legyenek. Az ATE. sporttelepe tudvalevőleg játszótérre lesz az aradi iskolai ifjúságnak. A város azzal a feltétellel adta az Aradi Torna Egyletnek a nagyértékű telket, ha az egylet azt rendelkezésre bocsátja az aradi középiskolai és községi iskolai

ifjúságnak. A vezetőség ezt a feltételt készséggel elfogadta és így Arad ifjúsága tanáraik vezetése mellett szabadon használhatják a sporttelepet.

+ Az Aradi Atletikai Klub első csapata ma d. u. 5 órakor training mérkőzést tart az ATE. első csapatával a Török Gábor-utcai sporttelepen. Tekintve, hogy a nagyjelentőségű nagyváradi ezüstlabdamérkőzéseken az AAK csapata a mai összeállításban fog szerepelni, a mérkőzés elsőrangú sportélvezetést ígér.

Renoválják az aradi színházat.

— Mi történt a városi közgyűlésen? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 14.

Megirtuk, hogy addig is, amíg az új színház felépítésének ügye elintézését nyer, a régi színház helyiségét javítás alá veszik. Az építészeti bizottság multkorai ülésén precizizozta az okvetetlenül szükséges javítási munkálatokat, amelyek a mérnöki hivatal költségvetése szerint 7600 koronába kerülnek. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén a tanács javaslatára elfogadta a szakbizottság előterjesztését s kimondotta, hogy a javításokat még az őszi szezon előtt elvégezteti, az anyagi fedezetet pedig az erre célra rendelkezésre álló 5000 koronából és a jövő évi községi pótdoból veszi.

Vita nélkül és egyhangú határozattal mondotta ki ma tartott közgyűlésén a törvényhatóság, hogy három ezer koronával díjazandó tervpályázatot hirdet a Béla-tér és környékének rendezésére. A tanácsot bizták meg a pályázat lejáratí idejének és feltételeinek kitűzésével a díj odaítélését azonban a közgyűlés magának tartotta fenn. Ezzel egyidejűleg beleegyezett a közgyűlés abba is, hogy az új főreáliskola azon a helyen épüljön, ahol a kultuszminiszter ezt kijelölte, a Munkácsy- és Dobó-utcák között.

A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén tudomásul vette a tanácsnak ama jelentését, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a Weitzer-hagyaték alapító levelét s miután ezzel lehetővé vált a hagyaték kamatainak felhasználása, a közgyűlés megválasztotta az alapítványi bizottságot, amelynek nevsorát már mai lapunkban ismertettük. Ez a bizottság fogja intézni a hagyaték ügyeit. Utasította a közgyűlés végül a tanácsot, hogy most mar tegye meg a szükséges lépéseket arra, hogy az új fa- és fémipari szakiskola építése mihamarabb megkezdhető legyen.

A mult havi közgyűlés utasítására az egészségügyi bizottság a létesítendő tüdőbeteg üdültelep céljaira új helyet jelölt ki a Csálai erdőben. A törvényhatósági bizottság most felir a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a kijelölt területet, amely az államkincstár tulajdona, engedje át örökáron a városnak.

Arad város közgyűlése ma tartott ülésében bérbe adott a tanfelügyelőségnek a kulturpalotában három szobából álló lazosztályt évi 1200 korona bérért tizesztendő idő tartamra.

VIDÉK.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága Hervay István alispán elnöklete alatt ma tartotta rendes havi ülését. Az alispán jelentésében részletesen ismertette a hadgyakorlattal kapcsolatban tett intézkedéseit, jelentette, hogy a gyakorlatok zavartalan lefolyása érdekében a közönséget attól teljesen távol fogják tartani és megtett mindenféle intézkedést, hogy azok mentül zavartalanabban folyhassanak le. A bizottság a jelentést egyhangulag tudomásul vette.

Magyar játékbarlang New-Yorkban.

— Kicsoda Sam Paul? —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 14.

Jelentettük mi is, hogy a newyorki vizsgálóbíró szabadlábra helyezte Sam Pault, aki gyanúsítva volt, hogy részes Rosenthal Hermann játékbarlangtulajdonos meggyilkolásában. Sam Paul egy hétig volt fogoly. Whitman főügyész kijelentette, hogy hijján van minden bizonyítéknak, amely Sam Paul bűnrészességét igazolná s a vádelejtésre következett Sam Paul szabadlábrahelyezése. Szabadulása megható volt. Sam Pault Ignác nevű fivére várta s a kiszabadult fogoly könnyezve borult fivére keblére.

Budapesten is omlott könnyű a Sam Paul szabadulásának hírére. Egy tisztos matróna arcára, aki soktagu családjával sok esztendő előtt került Szatmárról Budapestre s akinek Sam Paul édes gyermeke.

Sok esztendő előtt Sam Paul édesapja Szatmáron lakott. Derék, szorgalmas iparos ember volt s Samon kívül még öt fia viselte a nevét: Móric, Berci, Lipót, Dávid és Ignác. A sok fia közül az egyiket, Dávidot, édesapja világot látni küldte. Háromszáz forintot tett a mellénye belsejébe, amelynek nyílását maga varrta össze. A fiúnak utasítást adta, hogy a varrást Newyorkban partra szállta után tépje fel.

Paul Dávid megérkezett Newyorkba. Erről értesítette szüleit s ezt a levelét követte még egy-néhány. Az utolsók egyike panaszos. Betegségéről szólt. Aztán elmaradtak a levelek. Félévig nem érkezett hír Dávidról, akinek sorsán való aggodás sorvasztotta a szülőket. A család feje fordult Newyorkban ismerősökhöz, konzulátushoz: de fiáról értesítést sehonnan sem kapott.

— Egyik fiamnak — mondotta a családfő — ki kell utaznia New-Yorkba. Kell, hogy kikutassa Dávid fiamat. De melyiket küldjem? Négy fiamat köti az iskola. Az ötödik? Igaz, iskolakerülő. Méltázáson, hancurozáson jár az esze. Ő volna a legalkalmasabb. De még csak tíz éves.

És mégis az történt, hogy a tíz éves fiút küldték New-Yorkba, hogy nyomozza ki és hozza haza Dávidot. Az eleven eszű fiú New-Yorkba utazott, kikutatta bátyját, aki beteges, elhagyottan feküdt bérlet szállásán s haza is hozta.

De ő maga hamarosan visszautazott. Belekóstolt Amerikába s nem bírta meg Európát. Elszegődött kocsisnak, volt pincér, tükosrendőr, vegyült mindenfajta népséggel: a mélységből a csu-csig és hogy husz esztendőssé serdült, kiformalódott a szatmári zsidógyerekből a tökéletes amerikai jenkí.

Szivargyarakat rendezett be. Két fivérét, akiket itthon balsors üldözött, átpiántálta New-Yorkba s egy-egy gyárat ajándékozott nekik. A két fivér Bertalan és Ignác. És amikor gyárait fivéreire átruházta, ő, a volt rendőr, játékbarlangot alapított, egyikét a legfényesebbnek, amely New-York városában a valódi és a kalandorvagyont játékra csábitja.

Tán öt-hat esztendeje, hogy Sam Paul Budapestén járt, hogy özvegy édesanyját, akit rajongással szeret, meglátogassa. Széles vállu, magas termetű, deli legény vált belőle s akik beszéltek vele, azt mondják, hogy modorával beülhetne akármelyik kaszinó elnöki székébe. Hogy a vagyona mennyi? Ő maga mondta: nem kell neki a vagyon, megél ő tisztá jövedelméből, s mely se több, se kevesebb, mint évi másfél millió korona.

Támadás katonai örök ellen.

Távirati tudósítás.

Klosterneuburg, augusztus 14.

Ma éjjel egy ismeretlen ember rálőtt az utászrezred anyagszertára előtt őrt álló katonára. A golyó keresztülfurta a katona sapkáját, de maga a katona sértetlen maradt. A merénylő eltűnt a sötétségben. A lövés zajára elősietett a készséges és átkutatta az egész környéket, de a tettesnek semmi nyoma sem volt. Erre fölriasztották a hatodik utászrezred egész legénységét s messze területen nyomozták a tettest, de minden fáradság hiábavaló volt.

Az anyagszertár a Duna partján van és általában két katona őrizi. Az egyik a raktár belső részén s a másik az épületen kívül, a Duna felé eső oldalon. A tettes, aki a szomszédos veteményes kert felől jött, a belső őrt támadta meg, tehát át kellett másznia a magas köfalon.

Ma hajnalban, nagy meglepetésre megismétlődött a merénylet. Ugyanabból az irányból, mint az éjszaka, lövés dördült el s a golyó az egyik őr mellett süvített el. A tettesnek, aki valószínűen ugyanaz volt, aki az éjszakai merényletet elkövette, most is sikerült a szürkületben elmenekülnie.

Az anyagszertár Szaloma őrnagy felügyelete alatt van s az utász-főlszerelések előállítására szolgáló műhely van benne. Ennek az épületnek közvetlen közelében van egy másik raktár, amelyben az utászok hadifőlszerelését őrzik. A titokzatos lövöldözés dolgában még folytatják a nyomozást.

Leitmericből jelentik: Ma éjjel két ember automobilon közelített a puszkaporos-raktárhoz. Az őrs szabályszerűen megállásra szólította föl őket és minthogy nem engedelmessé váltak neki, rájuk lőtt. Az automobil utasai erre elmenekültek.

A csodalény és a rendőrkapitány.

— Betiltott előadások. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szabadka, augusztus 14.

Mister Alexander mestert, a barnahajú csodalényt, kinek születési bizonyítványában ellenőrizhetetlen állítások szerint a polgári hangzású, de legalább közismert Krausz név szerepel, ismeri már a vidéki közönség. Ő mindent tud, mindent lát, hall, mindent megfejt, még a legbelsőbb titkokat is és még sem megy el riporternek, hanem bűvészelőadásokat rendez. Mister Alexander mester ma azzal a kérelemmel jelentkezett egy szabadkai lap szerkesztőségében, hogy szerkessze ki Pertics Ernő rendőrfőkapitányhelyettes.

— Miért, Mister Alexander, miért?

Erre elmondta, mi tüzelte fel őt Pertics kapitány ellen. A múlt hét utolsó napján, mikor Szabadkára ment, bemutatta tudományát Szalay Mátyás főkapitánynak és napi négy korona lefizetése ellenében nyomban megkapta az engedélyt, hogy előadásokat tarthasson az új városának egyik még kiadatlan bolthelyiségében. Most azonban, hogy a főkapitány szabadságra ment, szomorú napok virradtak rája: a csodalényre. Pertics először is a napi négy koronát kilencre emelte fel és mikor ő emiatt panasza ment Biró Károly dr. polgármesterhez, ez csak mosolygott és nem neki, hanem a főkapitányhelyettesnek adott igazat. Ez egymagában is alkalmas arra, hogy felbőszítsen egy csodalényt, de még rémesebb, ami ezután következett. Pertics kapitány ma minden előzetes diplomáciai tárgyalás nélkül egyszerűen betiltotta a további előadásokat. Az okot erre az ugynevezett belső titkok megfejtése körül keletkezett bonyodalom szolgáltatta. A mester ugyanis mindenkinek

hajlandó megmondani, ki a babája, mikor fog szakítani vele, vagy mikor veszi el feleségül, de ezt csak négy szemközti teheti meg. A rendőrkapitány ezzel szemben ragaszkodott ahhoz, hogy a belső titkok megfejtésénél jelen lehessen egy detektiv és ellenőrizhesse a csodalény eljárását. Miután pedig ebben a kérdésben se az egyik, se a másik fél nem akart engedni, a rendőrkapitány a további előadások betiltásával intézte el az affért. Mister Alexander azonban nem nyugodott bele a határozatba, hanem megfélembreztette azt és kijelentette, hogy holnap panaszra megy a polgármesterhez. Pechje lesz azonban, mert biztos, hogy a polgármester megint a rendőrfőkapitány-helyettesnek fog igazat adni.

HIREK.

A nagy Róza és a román tisztek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

Bukaresti jelentések nyomán bejárta a magyar lapokat az a hír, hogy a constanzai tengeri fürdőben kínos botrányra volt Hohenau báróné, a német császár és a román királynő állítólagos rokonának, aki leányával időzik a fürdőhelyen. A bárónőt román katonatisztek tolatkodóan inzultálták, majd rendőri beavatkozással igazolásra szólították. Hogy mi történt tulajdonképpen Constanzában, azt újabb hírek nem derítették ki, hanem ehelyett többen akadtak Magyarországon, akik tudni vélik, hogy Hohenau báróné tulajdonképpen Hohenau grófné és azonos a néhai Schönberger Béla báró feleségével Wallerstein Rózával. A politikai botrányról és Polónyi Gézával szőtt komplotjáról hírhedt Schönberger Róza báróné első férje halála után egy aggyastyán német gróftól háltott be és tavaly meg is jelent Herkulesfürdőn grófi férjével.

A budapest—konstantinápolyi automobilverseny egyik résztvevője egy fővárosi estilappal sietett is közölni, hogy Schönberger, azaz Hohenau Rózát leányával a Konstantinápoly melletti játékbarlangjáról híres Jalova fürdőhelyen látta a múlt hónapban. Egy nagy konzorcium, amelynek Hardegg János gróf az elnöke, Abbáziában nagyarányú játékbarlangot alapított és ez az abbáziai bank gründolta a jalovai játékbarlangot. Hohenau grófnő és leánya Jalován a játékbank alkalmazottai voltak és azzal foglalkoztak, hogy a fürdővendégeket, idegeneket, turistákat a bank helyiségeibe csábítsák. A nagy Róza egyszerűen felhajtó szerepet vitt, leánya pedig aféle mezíten táncosnői mutatványokkal igyekezett feledtetni a játékbankban az odacsábítottak veszteségeit. Schönberger Hohenauék jalovai szerepléséből arra lehet következtetni, hogy Constanzában is ilyen minőségben szerepelnek, mert a román tengeri fürdő is virul a játékbank. Ebben az esetben pedig nem olyan érthetetlen a román katonatisztek tolatkodása.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a csütörtöki ünnep miatt szombaton reggel jelenik meg.

— Időjárás. Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése: Jóslat: Változékony, hűvös idő várható megélénkítő széllel és sok helyen esővel. A hőmérséklet délben 16-5 Celsius fok.

— Esküvő az uralkodó családban. A Neues Wiener Tagblatt értesülése szerint Ella főhercegnőnek Waldburg György gróffal október 4-re tervezett esküvője szeptember 20-án fog megtörténni, mivel az esküvőn a király is jelen akar lenni és a delegáció megnyitása után Gödöllőre utazik. A végleges döntés ebben az irányban még nem történt meg.

— Tisza István Törökkanizsán. Tisza István gróf ma reggel családjával együtt Szeged felé utazott. Tisza délelőtt 11 órakor feleségével és fiával Szegedre érkezett. Az állomásról a Tisza szállóba hajtatott, majd pedig feleségével megtekintette a várost, megnézte a Somogyi könyvtárt és a muzeumot. Délben a szálló éttermében ebédelt, délután fél háromkor pedig tovább utazott Törökkanizsára, ahova fél négykor érkezett meg, hogy meglátogassa Maldeghen gróft és családját. Bár utazása teljesen magánjellegű volt, a törökkanizsai választókerület munkapártja mégis megragadta az alkalmat, hogy kifejezze szeretetét Tisza István iránt. Tisza fogadtatására nagy számu közönség jelent meg a pályaudvaron, ott volt Jankó Ágoston alispán, Thallian Béla és Thallian Jenő. Tisza Istvánt megérkezésekor lelkesen megéljeneztek. Schulpe György a törökkanizsai munkapárt elnöke örömeinek adott kifejezést, hogy Tiszát körükben üdvözölhetik. Tisza István gróf rövid beszédben hálásan köszönte meg a fogadtatást, hogy még akkor is, mikor magánügyben jár, ily lelkesedést tapasztal. Jankó alispán ezután még a vármegye őszinte hazafiai üdvözlését tolmácsolta. A fogadtatás után Tisza lelkes óváció közben vonult be a fellohogózott községbe és szállására hajtatott.

— A sorozás eredménye Csanádmegyében. Makórol jelentik: Csanádmegyében a mezőkovácsházai járásban a sorozást befejezték. Az új véderőtörvény alapján előállítottak 424 állításkötelet, akik közül 111 bevált, vagyis 25 százalék. A sorozásokat a többi járásban folytatják. Makón csak a hadgyakorlatok lefolytatása után kezdenek sorozni.

— Hadnagyból rendőrfelügyelő. Debrecen város polgármestere a városi rendőrséghez Thomheiser Aladár szegedi 5. honvédelmi alvezetőből hadnagyot rendőrfelügyelővé nevezte ki.

— A földrengés tovább pusztít. Konstantinápolyból jelentik: Tegnap reggel három órakor a Dardanellákban Bigha helyiségben földrengést éreztek. Magában Bighában csak jelentéktelen kárt okozott, Karabighában egyes falak megrepedeztek. Dimotikában egy minaret és egy mecset beomlott. Rodostóban a földrengések megismétlődtek. Egy mecset, négy minaret, egy mauzoleum, egy óratorony, tizenhárom ház, hat üzlethelyiség beomlott. Egy asszony meghalt, tizenhárom ember megsebesült. A Márvány-tenger partján fekvő Avdinion község lakói beszélnek, hogy a földrengés után néhány órával erős petróleum- és szurokszagot éreztek és a tenger színén nagy szurokréteg uszott. Ezt a jelenséget azzal magyarázzák, hogy a földrengés szabaddá tette földalatti petróleumtelepek tartalmát, amely a tengerbe folyt.

— Medgyaszay Vilma házassága. Budapestről jelentik: Mayer Ernő dr., a Ferenc-József kereskedelmi kórház orvosa ma délelőtt feltizenkettőkor a hetedik kerületi anyakönyvvezető előtt házasságot kötött Medgyaszay Vilmával, a kedves és kitűnő művésznővel. A polgári esketésnél Banlaky Géza főmérnök és Zimmermann Lajos dr. ügyvéd voltak a tanúk. Holnap lesz az egyházi esküvő.

— Égő gázforrás. Kolozsvárról jelentik: A sármási gázmezőkön egyik forrásnál újra kigyulladt a gáz. A tűz eloltására azonnal kirendelték a városi tűzoltóságot, amely azonban nem hagyhatta a várost minden felszerelés nélkül és így csak egy kis kézi fecskendővel vonulhatott ki a tűzoltására. Böhm Ferenc biológus nyilatkozott az égésről, azonban még eddig nem tudta megállapítani, hogy mi okozta a tüzet. A lángok tizenöt méter magasságba csapkodnak fel. Mivel az égés a többi gázforrásra nem terjedt ki, azt hiszik, hogy sikerülni fog eloltani a tüzet.

Ezeknek nyomóerő-szabályozójuk van, továbbá acél-osavartengelyük, vastányérük vaslábakkal, valamint többretű, tölgyfából készült gyorsajtoló kosaruk. Ezen sajtók előnye abból áll, hogy a „Herkules”-sajtók eltérőleg más gyártmányu sajtóktól megszakítás nélkül működnek. Ezen szerkezetük alapján üresen nem jarnak és ugy az oda, valamint a visszafelé húzásnál az anyacsavart önműködően bekapcsolják. A nyomó-mű golyókon forog, azaz a kapcsolókerék és a vezető, az ugynevezett „szupport” között acélgolyók fekszenek, melyek az e helyen különben fellépő surlódási akadályokat kisebbitik, miáltal nagyobb munkaeredmény érhető el az emeltyűrúdra alkalmazott ugyanazon erő kifejtés mellett. Másik előnye a nagy, kb. 2000 litert befogadó sajtoló-kosár, amely az által, hogy három részre szétszedhető, jelentékeny időmegtakarítással jár és könnyen kezelhető. Az állványok kovácsolt vasból valók, a kettős nyomó-mű kovácsolt vasu tartóval és sajtoló fejjel készül. A sajtoló-tányér, valamint a sajtoló-kosár a legjobb tölgyfából valók. Hogy nagyobb mennyiségű cefrét megfelelő gyorsasággal lehessen kisajtolni, az előbb leirt sajtó 2 kitolható tölgyfatányérral és sajtolókosárral szerelhető fel. Minthogy gyakran kerekken szállítható sajtókat is kérnek, a fennebb említett cég a sajtókat szállító-készülékkel is ellátja. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét a Mayfarth Ph. és Társa, gazdasági gépgyár gyümölcs és szőlősajtóra, barkinek a cég szívesen hajlandó ingyen és bérmentve különleges árjegyzéket küldeni, valamint részletes felvilágosítást nyújtani.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 14.

Készáru.

Kinálat, vételkedv korlátolt, 25 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11.43 - 11.44	11.42 - 11.43
Buza 1913. áprilisi	11.79 - 11.80	11.78 - 11.79
Rozs 1912 októberi	9.37 - 9.38	9.42 - 9.43
Tengeri 1912 aug.	9.35 - 9.36	9.40 - 9.41
Tengeri 1913. májusi	7.48 - 7.49	7.50 - 7.51
Zab 1912. októberi	9.68 - 9.69	9.74 - 9.75

Az árak 50 kilonként számítva.

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. augusztus 14.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.40	10.45
77	10.50	10.60
78	10.50	0.60
79	10.60	10.70

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.40	10.45
Rozs	8.55	8.65
Arpa	8.90	9.00
Zab	9.25	9.30
Tengeri	9.30	9.35

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Augusztus 14. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	107.85
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	87.45
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	76.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	86.75
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	89.50
Magyar nyeregyársjegy kölcsön	213.—
Tizsaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	143.—
Osztrák járadék papírban	87.50
Osztrák járadék ezüstben	90.90
Csasztrák járadék aranyban	118.—

Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	87.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	20.76
Magyar hitelbank-részvény	859.—
Osztrák hitelintézeti részvény	654.25
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	717.—
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.10
Német birodalmi márka	117.67 ¹ / ₂
Londoni vista	241.25
Páris vista	95.36 ¹ / ₂
10 márkás arany	23.54

Kőbányai sertés piac.

— Augusztus 14 —

Augusztus 13. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 156—157 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 164—166 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi augusztus hó 11. napján volt készlet 37763 drb. — 1912. augusztus hó 12-én felhajtott 28 drb. — 1912. augusztus 12-én elszállított 423 drb. — 1912. augusztus 13. napjára maradt készletben 37368 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. augusztus 15-én

1. Póruházi ház. Kacagtató. — 2. Séta a Boszporuson. Természeti. — 3. Egy lakodalom. — 4. A szerelem gyermeke. Dráma.

Előadások délután 2 órától kezdve esti 7¹/₂ óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma csütörtökön, 1912. augusztus 15-én:

1. A látszat áldozata. Dráma. — 2. Willy aggódik. Humoros. — 3. Emma titka. Dráma. — 4. Békéltető betörők. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 2 órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Legújabb sportcipők, Sandalok már megérkeztek!

Óriási választék!

Versenynélküli árak.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1., Telefon 335.

Telefon városi és megyei Telefon
902. 902.

125 korona

látható írású eredeti amerikai

IRÓGÉP

könnyű kezelésű, kicsiny helyet foglal el és mindazon követelményeknek megfelel, mint a legdrágább írógép. Részletre is kapható

DÉCSI GÉZA

PAPIRÜZLET . BEN NÁDASDY-PALOTA.

Apolló Színház.

Sláger.

Ma utoljára

A nőgyűlölő.

Kacagtató vígjáték 2 felvonásban

Ezt megelőzi

DICK TURPIN,
a banditák királya.

szenzációs dráma.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könnyvnyomdájában.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALOK már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMÁNDER-CIPŐK

Hígyesárban.

1901

16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

|| **Állandó alkalmi vétel.** ||

CSIPKE ÁRUHÁZ

ARADON,

Asztalos Sándor-u. 4.

Értesítés! Van szerencsém a nagyérdemű vásárló közönséget értesíteni, hogy az Asztalos Sándor-utca 4. szám alatti Csipkeáruház **nem azonos** a most megnyílt Andrassy-téri csipkeáruházzal. — Főtörekvésem, mint eddig, továbbra is az lesz, hogy olcsó és jó árukat árusítsak. A tavaszi és nyári dolgok már mind megérkeztek, ugymint:

Csipkék 2 fillértől
Csipke szövetek 50 fillértől
Csipke gallérok minden faconban
Ruhadiszek minden kivitelben
Gázak duplaszéles kor. 1.— méterje
Széles szalagok minden színben 60 fillér méterje
Női harisnya 3 pár 1 kor.
Férfi sockni csikos 3 pár kor. 1.20 fill.
Férfi sockni Macco 3 pár 90 fill.
Gyermek harisnyák 30 fillér nagyság szerint
Selyem harisnyák kor. 4.—
Cérna keztyük 40 fillér
Selyem keztyük hosszú kor. 3.—
Bőr glasé keztyük hosszú kor. 3.60
Bőr glasé rendes fehér és színes K. 1.70
Zephier turista ing kor. 2.60
Zephier ingek gallér nélkül 2.80

Fehér férfi ingek R. chiffon 1.98
Háló férfi ingek R. chiton 2.60
Alsónadrágok francia szabás I. köpper kor. 2.80
Eső ernyők férfi és női kor. 2.90
Férfi gallér Ia. min. 12 f.-től 30 fillérig
Férfi kézelő Ia. minőség 40 fillér.
Nadrágtartók minden színben 70 fill.
Zsebkendők battiszt 20 fillér
Nyári gyermek trikók 50 fillértől
Gyermek socknik 30 fillér
Battiszt mieder védők 70 fillér
Glott- és Battistkötők 1 kor.
Lüster aljak, dupla fodorral 3 kor.
Selyem aljak, minden színben 7 kor.
Batist blousok minden színben 2 K-tól
Selyem blousok minden színben 7.50
Női ingek R. Schifon 1.60
Női nadrág R. Schifon 1.80

Csipkefüggöny Stórok Szőnyegek

L I N O L E U M

Meglepő árak! — Kérem meggyőződni vételkényszer nélkül.

Tisztelettel: **CSIPKE ÁRUHÁZ.**

Telefon szám 932.

|| **Hallatlan olcsó árak.** ||

Figyelem! Himzett madeira nagy választék.

Csipke és csipkeszövetek nagy választéka.

Iskolaidény

alkalmából ajánlom a tisztelt szülők szives

figyelmébe **sajátkészítményü**

kész női

5189

és leányka ruhaüzletemet.

Nagy választék mindennemű gyermekruhából és kötényekből. Villany-

erőre berendezett varrodámban mértékutáni rendelések leggyorsabban és legolcsóbban elkészítetnek. ::

Szives látogatást kér:

STERN CECILIA

Forray-utca 2. szám.

Arverési hirdetmény.

Mint bírói zárgondnok, ezuton teszem közhírré, hogy a zárgondnokságom alá helyezett ugynevezett „Prihogyistye“ nevű zárolt területen termelt f. évi szilva és széna termést 1912. évi augusztus hó 22-én csütörtökön d. u. 2 órakor a jószáshelyi körjegyzői irodában nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek készpénz mellett azonnal el — és átadom.

Venni szándékozó feleket a fenti árveréshez ezuton is meghívom.

Kelt Körösbölkény, augusztus hó 13 án.

Dr. Grozda Aurél,

körösbölkényi ügyvéd, bírói zárgondnok.

5202

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni hogy a

6659

mezőhegyesi királygyakorlatok alkalmából

a hadvezetőség rendelkezésére bocsájtott

összes berendezési tárgyak a gyakorlatok befejezése után eladatnak.

Teljes tisztelettel:

LENGYEL LŐRINCZ,

os. és kir. udvari botorgyáros

Öfensége József főherceg kamarai szállítója ARAD—SZEGED.

474—1912.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke f. évi augusztus hó 19-én d. e. 8 órakor kezdődő nyilvános árverésen 3 esetleg hat évre bérbeadja:

Az eddig Balindok Mihályné által bérelt Gulyalegelő 326 sz. 5 hold 67 kor. holdankénti ár mellett, az eddig Kozma Sándor által bérelt Gulyalegelő 364 sz. 5 hold 38.70 hold. ár mel., az eddig Szedy és Potoba által bérelt Gulyalegelő 380 sz. 5 hold 35.30 hold. ár mel., az eddig Kurticsán József által bérelt Gulyalegelő 417 sz. 5 hold 41.50 hold. ár mel., az eddig Kurticsán József által bérelt Gulyalegelő 420 sz. 5 hold 28.50 hold. ár mel., az eddig Brán György által bérelt Gulyalegelő 440 sz. 5 hold 82.30 hold. ár mel., az eddig Netrin Miklós által bérelt Gulyalegelő 48 sz. 5 hold 50.— hold. ár mel., az eddig Brán György által bérelt Püspökrét 631 sz. 13.527 50.20 hold. ár mel., az eddig Papp Endre által bérelt Szt. Pálrét 636 sz. 80.600 50.— hold. ár mel., az eddig Papp Endre által bérelt Szt. Pálrét 637 sz. 82.152 50.— hold. ár mel., az eddig Ilka Sebő és társai által bérelt Nagylegelő 654 sz. 50.321 65.30 hold. ár mel., az eddig Orga Sebő által bérelt Libáslegelő 674 sz. 5. hold 45.50 hold. ár mel., az eddig Klein Miklós és Dogyán által bérelt Nagylegelő 675 sz. 5. hold 82.50 hold. ár mel., az eddig Tóth György által bérelt Nagylegelő 682 sz. 5. h. 41.— hold. ár mel., az eddig Illin Demeter által bérelt Nagylegelő 687 sz. 5.— 41.70 hold. ár mel., az eddig Netrin Miklós által bérelt Nagylegelő 688 sz. 5. hold 49.10 hold. ár mel., az eddig Kretza Sebő által bérelt Nagylegelő 692 sz. 5. hold 39.10 az eddig Osztoin Szvetozár által bérelt 698 sz. 5.— 43.20 hold. ár mel., az eddig Jovánov György által bérelt Nagylegelő 708 sz. 5.— 47.— hold. ár mel., az eddig Ilka Sebő által bérelt Nagylegelő 707 sz. 2.— 41.30 hold. ár mel., az eddig Szerb Vazul által bérelt

Libás-düllő 717 sz. 5.— 50.15 hold. ár mel., az eddig Csizmadia István által bérelt Libás-düllő 718 sz. 6.480 60.30 hold. ár mel., az eddig Kiss István által bérelt Libás-düllő 731 sz. 5.185 48.— hold. ár mel., az eddig Angel Miklós által bérelt Libás-düllő 732 sz. 5.— 48.— hold. ár mel., az eddig Dr. Mészáros Gábor által bérelt Libás-düllő 733 sz. 5.— 48.— hold. ár mel., az eddig Tóth István által bérelt Libás-düllő 734 sz. 5.— 46.— hold. ár mel., az eddig Osztoin Ázén által bérelt Libás-düllő 735 sz. 5.— 50.— hold. ár mel., az eddig Brasch Simon által bérelt Libás-düllő 736 sz. 5.— 55.— hold. ár mel., az eddig Állami tanítóképezde által bérelt Libás-düllő 748 sz. 2.199 30.— hold. ár mel., az eddig Weisz József által bérelt Zsigmondház 901 sz. 17.599 hold 56 hold. ár mel., az eddig Farkas József által bérelt Szarazér környéke 0.120 hold 6.— hold. ár mel., az eddig Tenczlinger Károly Libás-düllő és töltés köz. csan. vas. 2.10 hold 30.— hold. ár mel., az eddig Rossi és Pellegrini Aranykő-utcai szegényház kert 1.158 hold. ár mel., az eddig Fericsán Demeter Gáj Kovács- és Kut-utca köz. 1.775 hold 30.— holdankénti ár mellett.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet szóbeli vagy írásbeli ajánlatokkal. 5 holdnál kisebb bérletre írásbeli ajánlat nem tehető. Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

A kik a konyhakertészettel szándékoznak foglalkozni, tartoznak ebbeli szándékukat a szerződés megkötésekor kinyilatkoztatni.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1912. augusztus 22. tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Tartozik ■ Követel

praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 20 fillér.

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

motor

Cim a kiadóhivatalban.

Egyéves önkéntes uraknak

figyelmébe ajánlom dusan felszerelt

EGYENRUHA RAKTÁRAMAT.

Készítetek bármely fegyvernemhez tartozó teljes felsze-

relést a legjobb és legfinomabb kivitelben jutányos árban.

Karácsonyi Márton

katonai egyenruha és angol uriszabó.

5071

Uzlet: Arad, Weitzer János-utca. (Postával szemben.)

TELEFON 502.

TELEFON 502.

Iskola Beiratási Vásár

már nagyban folyik

FISCHER SIMON

Nagy Áruházában

Arad, Szabadság-tér 12. sz. alatt.

1481

Budapest az V. és VI. ker. között intelligens családnál felsőbb iskolás deákok

teljes ellátására elfogadják

Megkeresések „Kellemes otthon” jellegre **Leopold Gyula** hirdetési irodájába Budapest VII. ker. Erzsébet-körút 41. sz. küldendők. 6899

4939—1912. tkvi sz.

Együttes

árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Szabó Frigyes ügyvéd aradi lakos mint jelentkező és Tokobi Éva aradi lakos mint ezutal csatlakozónak kimondott végrehajtatók javára 106 korona és 1400 korona tökeköveteléseik s járulékaik behajtása végett, az aradi kir. törvényszék területén lévő Aradváros pernyáva külvárosában fekvő, az aradi 6758 sz. tjkvben A. + 2117/b. hrsz. alatt felvett György-utcai 3a. sz. ház és udvarra az árverést 1110 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912. évi szeptember hó 3-ik napjának délutáni 3 órájkor az aradi igazságügyi palota, földszint, jobbra lévő 48. számú helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár fele, vagyis 555 koronán alul eladatni nem fog.

Árveretni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át

vagyis 111 szóval egyszáztizenegy koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Arad, 1912. évi június hó 13. napján.

Aknay, s. k.

5192 kir. törvényszéki bíró.

BÁNFY LAJOS
Építészeti Irodája
ARADON
Illés-utca 72/b sz. alatt.

Tervez, épít, javít és elvállal kisebb-nagyobb építkezést felelősségteljes kivitelben, legolcsóbb árakért.

Költségvetéssel és vállattervezéssel készítek díjmentesen szolgálók.

4698

THE VERA

American Shoe

A jelenkor legtökéletesebb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikai

cipője

Arad, hölgyek és gyermekek részére Kérjen képes árjegyzéket.

Made by Rice & Hutchins Boston, Mass. U.S.A.

Egyedül raktári

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.

Használt ólom megvételre kerestetik.